

بررسی و نقد

دائرة المعارف های اسلامی خاورشناسان

علی خراسانی

عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی قم

سرشناسه: خراسانی، علی، ۱۳۴۳-

عنوان و نام پدیدآور: بررسی و نقد دایره المعارف های اسلامی خاورشناسان / علی خراسانی.

مشخصات نشر: مشهد: انتشارات ۱۱۰ [صدو ده]، ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۲۰۳ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۵۸-۶۱-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: اسلام - دایره المعارف ها

موضوع: islam-Encyclopedi

موضوع: دایره المعارف ها و واژه نامه ها - نویسندگی

موضوع: Encyclopedias and dictionaries-Authors

موضوع: سرشناسی

موضوع: Middle East Specialists

رده بندی کنگره: ۵۰۴۰۲۰۲/۲۰۲

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۰۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۳۰۵۸۳۶

عنوان: بررسی و نقد دایره المعارف های اسلامی خاورشناسان

نویسنده: علی خراسانی

ناشر: انتشارات ۱۱۰

سال و نوبت چاپ: اول - مرداد ۱۳۹۵

قطع: رقعی

تعداد صفحات: ۲۰۳

چاپخانه: مقرب

بها: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۵۸-۶۱-۲

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات ۶

۱- تبیین مسئله و ضرورت موضوع ۷

۲- پیشینه پژوهش ۸

۳- نوآوری تحقیق ۱۰

۴- مفهوم شناسی ۱۱

۱-۲- دایره المعارف ۱۱

۱-۳- اصطلاحات دایره المعارف ۱۱

۱-۱-۲- تبیین دایره المعارف نویسی در اسلام ۱۴

۱-۱-۳- پیشینه دایره المعارف نویسی در زبان فارسی ۱۵

۱-۱-۴- بارش های دایره المعارف نویسی ۱۶

۲-۲- خاورشناسان ۲۱

۱-۲-۴- تعریف خاورشناسی ۲۱

۲-۲-۴- پیشینه خاورشناسی ۲۳

۲-۲-۴- گستره پژوهش های اسلامی خاورشناسان ۲۷

فصل دوم: معرفی دایره المعارف های اسلامی خاورشناسان ۳۰

۱. دایره المعارف اسلام ۳۰

۲. دایره المعارف قرآن لینس ۴۰

۳. دایره المعارف جهان نوین اسلام آکسفورد ۴۹

فصل سوم: بررسی و نقد صورتی ۵۸

۱. تبیین اصول و مبانی کار ۵۹

۲. مداخل گزینی ۵۹

۳. ارجاعات ۶۴

۶۵.....	۴. توازن مقالات.....
۶۸.....	۵. درج منابع.....
۷۰.....	۶. قطع.....
۷۰.....	۷. آوانگاری.....
۷۱.....	۸. اغلاط تایپی و حروف نگاری.....
۷۳.....	مصل چهارم: بررسی و نقد محتوایی.....
۷۳.....	۱. جامعیت.....
۷۴.....	۱-۱. جامعیت مدخل ها.....
۷۹.....	۱-۲. جامعیت مقالات.....
۸۰.....	۱-۱. کمبود ادعای.....
۹۴.....	۱-۲-۲. ناسازی از شیعه.....
۹۸.....	۲. استناد.....
۱۰۱.....	۱-۲-۱. استناد به منابع خاورشناسان.....
۱۰۴.....	۲-۲. تأثر شدید از منابع اهل سنت و عدم استناد به منابع شیعه.....
۱۱۱.....	۳-۲. ادعای بدون سند.....
۱۱۴.....	۳. برداشت ها.....
۱۱۵.....	۱-۳-۱. دقت در برداشت ها.....
۱۱۸.....	۲-۳-۱. استحکام تحلیل ها و استنتاجات.....
۱۲۰.....	۳-۳-۱. فقدان تناقض.....
۱۲۲.....	۴-۳-۱. تلقی و هضم.....
۱۲۵.....	فصل پنجم: بی طرفی و انصاف علمی (غرض ورزی خاورشناسان).....
۱۲۶.....	۱. خاورشناسان منصف و خاورشناسان مغرض.....
۱۳۲.....	۲. شیوه های اعمال غرض ورزی.....
۱۳۳.....	۱-۲-۱. تبعیض در نقل مباحث مربوط به یک موضوع.....
۱۳۳.....	۲-۲-۱. استناد به روایات و اقوال شاذ.....

۱۳۳	۲-۳- طرح شبهه و اشکال بدون اشاره به پاسخ.....
۱۳۴	۲-۴- عدم استفاده از آراء و منابع شیعه.....
۱۳۴	۲-۵- ارائه مباحث و تحلیل‌های بدون سند.....
۱۳۵	۳. اغراض خاورشناسان.....
۱۳۵	۳-۱- تشکیک در وحنانی بودن و حقانیت قرآن.....
۱۳۶	۳-۱-۱- قرآن برآمده از نبوغ محمد.....
۱۴۶	۳-۱-۲- تشکیک در چگونگی جمع قرآن و التقاء شبهه تحریف.....
۱۵۷	۳-۱-۳- اقتباس قرآن از تورات و دیگر کتاب‌های آسمانی.....
۱۶۲	۳-۱-۴- تأثیر پذیری قرآن از فرهنگ زمانه.....
۱۶۵	۳-۱-۵- تشکیک در حجیت ظواهر قرآن.....
۱۶۷	۳-۱-۶- استیلاى شیطان در وحى.....
۱۶۸	۳-۱-۷- انقضاء رسالت و محتوای قرآن.....
۱۷۰	۳-۲- تشکیک در سبب دایم اکرم و تخریب شخصیت ایشان.....
۱۷۵	۳-۳- تخریب آموزه های اسلامی.....
۱۷۵	۳-۴- تخریب شخصیت های اسلامی و ارائه چهره خشن از اسلام.....
۱۹۴	جمع بندی و نتیجه گیری.....
۱۹۸	منابع.....

پیش‌گفتار

دائرةالمعارف اسلام، دائرةالمعارف قرآن و دائرةالمعارف جهان نوین اسلام سه دائرةالمعارف مهمی است که خاورشناسان در یکصد سال اخیر در زمینه اسلام نگاشته‌اند از آنجا که غربی‌ها خود مبتکر نگارش دائرةالمعارف در قالب‌های امریرین می‌باشند، اکثر معیارهای شناخته شده در تدوین دائرةالمعارف در آن رعایت شده است؛ با این حال برخی از اشکالات مانند عدم ارائه اصول و مبانی، عدم توازن حجم برخی مقالات و وجود اغلاط ناپیی و آوانگاری در این دائرةالمعارف‌ها به چشم می‌خورد.

جامعیت نداشتن مدخل‌ها، کمبود اطلاعات لازم در مقالات و عدم انعکاس آراء شیعه، ادعاهای بدون سند، استناد به منابع غیر معتبر از جمله آثار خاورشناسان، بی دقتی در برداشت‌ها، محکم نبودن تحلیل‌ها، وجود تناقض در شماری از مقالات، از ایرادهای محتوایی این دائرةالمعارف‌هاست

که از عدم احاطه علمی خاورشناسان بر موضوعات و آموزه‌های اسلامی ناشی شده است.

البته بدون تردید، اساسی‌ترین اشکال دائرةالمعارف‌های اسلامی مستشرقان، نقض اصل بی‌طرفی و انصاف علمی در تدوین مقالات است. شرق‌شناسان با اتخاذ شیوه‌های مختلف، اغراض خود را پی گرفته‌اند. عمده‌ترین اغراض آنان عبارتند از: تشکیک در وحيانی بودن و حقانیت قرآن، تشکیک در رسالت پیامبر اکرم ﷺ و تخریب شخصیت ایشان، تخریب آموزه‌های اسلامی و تخریب شخصیت‌های اصیل اسلامی از جمله ائمه علیهم‌السلام و ارائه پند و اندرز خائن از اسلام.